

SCORESBYSUNDS FREMTID

Af Jørgen Felbo

Medlemmer af Scoresbysund-komiteen har aflagt besøg hos grønlandsminister A. C. Normann for at orientere ministeren om Scoresbysunds problemer.

Den 35-årige Ib Tøpfer, der sidste år vendte tilbage til København efter 15 års ophold i Scoresbysund har over for Berlingske Tidende givet sin bedømmelse af byens forhold og fremtidsperspektiver. Hans orientering skal ligge på linje med, hvad grønlandsministeren fik at vide.

– Der er endnu tid til at redde Scoresbysund, siger Ib Tøpfer, men den udvikling, der er i gang, går hurtigt, og i løbet af få år vil der ikke være nogen vej tilbage. Der må træffes en bestemmelse *nu*.

– Det centrale i hele sagen er, at flere og flere af de unge i Scoresbysund tager arbejde hos de forskellige „væsner“ og institutioner i stedet for at tage fangererhvervet op. I Scoresbysund distrikt er der i dag omkring 500 indbyggere. Af dem er vel ca. 225 voksne i den arbejdsduelige alder. Mere end en tredjedel af disse, nemlig omkring 90 personer, er i dag gjort afhængige af lønindtægt fra en statsinstitution. Og tallet stiger. Dette sker *ikke*, fordi der er erhvervsmuligheder i Scoresbysund. Sælfangsten er stedets eneste frie erhverv, og der er sæler nok. I 1967 solgte fangerne 7000 sælskind og fik udbetalt 570.000 kr. Fangsten kan udmærket ernære stedets befolkning, også selv om dens hidtidige talmæssige stigning fortsætter.

– Baggrunden for, at flere og flere bliver afhængige af lønindtægter fra staten og vender fangererhvervet ryggen, er den øgede institutionsaktivitet i Scoresbysund. Flere og flere udsendte kommer til stedet, og de stiller i realiteten direkte og indirekte krav om at få deres medbragte behov dækket. Samtidig udvides kontorer og institutioner efter de kendte lovregler ved knopskydning. Den øgede aktivitet spejler danskernes, ikke grønlændernes behov. Fra grønlandsk side udtrykker man frygt og usikkerhed over for fremtidsperspektiverne.

– Udviklingen, der truer Scoresbysund, spejler naturligvis også administrationen af den politiske linje, der er lagt for Grønland i det hele taget. Scoresbysund er nu en ligeberettiget del af hele landsdelen Grønland. Hvad der beslutes i Godthåb og København, får også indvirkning på Scoresbysund. Men hvor koncentration er et formentlig nødvendigt ledeord specielt i det midterste Vestgrønland, burde decentra-

Børn med usikker fremtid.

Foto: Ib Tøpfer.

lisering være det i Scoresbysund. Vilka'rene er fuldstændig forskellige i Scoresbysund sammenlignet med Vestgrønland, og der er brug for en helt anden, ja den modsatte indsats i Scoresbysund sammenlignet med Vestgrønland. Men mange af de udsendte danske, landsrådet i Godthåb og ministeriet i København synes at mangle kendskab til Scoresbysunds reelle forhold, eller også lukker man øjnene for de besværlige kendsgerninger i håb om, at situationen vil løse sig selv, når distriktet er kørt helt ned gennem en misforstået overadministrationspolitik. Man kan ikke frigøre sig for den groteske tanke, at adskillige af de styrende har opgivet at forstå Scoresbysunds helt specielle forhold og helst ser den besværlige plet udraderet af Grønlandskortet. Scoresbysund er ligesom et kort, der ikke passer ind i dagens grønlandske kabale. Stedet er aparte og skal indpasses, uanset om det betyder distriktets ødelæggelse og ruin.

– Man sender flere danskere til stedet, man bygger „rådhus“ til en halv million, udvider butikkens varesortiment for at imødekomme de danske behov og drøfter indførelse af elektricitet. Det er ikke grønlænderne, der stiller krav på disse områder.

Skal Scoresbysund ikke gå til grunde, må man hurtigt skifte signaler og skabe en lokal udvikling baseret på de lokale forhold og muligheder. Statsinstitutionernes

*Gammel fangerkone
fra Scoresbysund.* Foto: Ib Tøpfer.

vækst må standses, og en reduktion af de eksisterende må finde sted. Der må udformes en smidigere administration på grundlag af indlevelse i de lokale forhold og tilpasning til befolkningens beskudne ønsker.

Modsat hvad der tilstræbes i Vestgrønland, må man i Scoresbysund tilskynde til en decentralisering og udflytning. Scoresbysund by bør ikke blive større, men pladser som Kap Tobin og Kap Hope bør have muligheder for at udvikle sig ikke som groplads for statsinstitutioner, men som fundament for fangererhvervet og med beskeden støtte i form af en lille butik, der kan ledes af en grønlander. På længere sigt kan der blive brug for udflytningsmuligheder f. eks. til Clavering Ø omkring 400 km nord for Scoresbysund. I Vestgrønland giver man opmuntring, flyttepræmier og

anden hjælp til folk, der flytter *ind* til byerne. I Scoresbysund burde man støtte og opmuntre udflytningen.

Ib Tøpfer slutter: — Scoresbysund har mange gange bedt om en klaring af distriktets fremtidsmuligheder. Man fortjener et svar nu! Skal Scoresbysund, den skønneste og mærkeligste by i Danmark med en særpræget og frihedselskende befolkning, rodfæstet i Grønlands gamle nationale erhverv, fangsten, omdannes til et sted, hvis indbyggere lever af at køre vand for hinanden og udsendte danskere og tømme hinandens lokumsspande? Eller skal distriktet have lov at leve videre, som erhvervsmulighederne gør det muligt, med opretholdelsen af sælfangsten som det bærende erhverv og dermed i overensstemmelse med befolkningens ofte fremsatte ønsker?

Det er et enten-eller, man står over for. Jeg ville ønske, at grønlandsministeren ville rejse til Scoresbysund — der er forbindelser her i foråret — og bagefter fortælle offentligheden og Folketinget, om han tør tage ansvaret for, at et strålende stykke livskraftigt, oprindeligt Grønland går til grunde.